

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2024/25:38

Måndagen den 23 juni

§ 1 Europeiska rådet

Statsminister Ulf Kristersson

Information och samråd inför möte i Europeiska rådet den 26–27 juni 2025

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Klockan är 8, och jag förklarar EU-nämndens sammanträde denna morgon öppnat.

Vi hälsar statsminister Ulf Kristersson, statsrådet Jessica Rosencrantz och deras medarbetare hjärtligt välkomna till dagens sammanträde med EU-nämnden. På föredragningslistan står information och samråd inför mötet i Europeiska rådet den 26–27 juni.

Efter att statsrådet har redogjort för det kommande mötet kommer jag att ge ordet till partierna i storleksordning för frågor och kommentarer. De partier som har fler än en ledamot vid bordet har möjlighet att efter den första rundan ställa ytterligare en fråga.

Dagens sammanträde är öppet och går att följa via riksdagens webb.

Med det ger jag ordet till statsminister Ulf Kristersson.

Anf. 2 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Tack för det, herr ordförande, och god morgon! Vi står inför terminens sista möte i Europeiska rådet, som äger rum på torsdag och fredag. Det finns många ärenden på agendan, och jag kommer därför att behöva ta lite tid i anspråk. Jag hoppas att nämnden kan leva med det.

På dagordningen har vi Ukraina, Mellanöstern, säkerhet och försvar, EU:s roll i världen – denna nätta lilla dagordningspunkt – konkurrenskraft och migration. Det är alltså ganska många frågor, även om alla inte kommer att ta lika mycket tid i anspråk.

Sverige har också drivit på och fått genomslag för att frågor om inre säkerhet ska tas upp på det här mötet i Europeiska rådet, då med särskilt fokus på arbetet mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, som vi ju vet hotar Sveriges och andra länders säkerhet.

Flera stora internationella, omedelbara skeenden kommer med all sannolikhet också att präglade diskussionerna både vid bordet och i korridoren, inte minst den allvarliga utvecklingen i Mellanöstern de senaste dygnet. Regeringen följer väldigt noga händelseutvecklingen, timme för timme, efter helgens attacker mot Irans kärnkernläggningar.

Konsekvenserna är just nu väldigt svåra att överblicka. Vi fortsätter, både bilateralt och genom EU, att uppmana alla parter till deeskalering, att

visa återhållsamhet och att respektera folkrätten. Läget i regionen är allvarligt sedan tidigare – det vet vi alla – och det gynnas inte av en fortsatt eskalerad konflikt.

Samtidigt är det för Sverige och EU av centralt värde att Iran inte tillåts utveckla kärnvapen. Det skulle utgöra ett existentiellt hot mot staten Israel och riskera att bidra till ytterligare spridning av kärnvapen. Att återgå till samtal och diplomati är därför svårt men av allra största vikt. Här har vi nog en mycket bred samsyn i EU-kretsen, och utrikesministrarna träffas som ni vet senare i dag i Bryssel, inom ramen för FAC, för att diskutera situationen inför Europeiska rådets möte på torsdag.

Utvecklingen i Mellanöstern lär också spela in i diskussionerna på Natotoppmötet i Haag, som föregår EU-toppmötet. Det mötet äger rum i morgon och på onsdag. För regeringen i Sverige förblir Sveriges och svenskars säkerhet vår allra främsta uppgift.

Situationen i Ukraina är fortfarande allvarlig. Det är uppenbart att Ryssland inte vill ha fred samtidigt som Ukraina står redo för förhandlingar om en rättvis och långvarig fred. Den situationen har varit oförändrad under en tid nu. EU:s viktigaste uppgift när det gäller Ukraina är att se till att Ukraina får en så stark position som möjligt både på slagfältet och vid förhandlingsbordet i förhandlingar efter slagfältet.

Sverige har hittills i år levererat två militära stödpaket till Ukraina till ett värde av ungefär 29 ½ miljard svenska kronor. Det är våra största stödpaket hittills. Vi arbetar vidare med ytterligare stöd för att möta Ukrainas behov, och jag uppmanar starkt våra europeiska vänner och allierade att göra samma sak. Just nu är det lite för mycket prat och lite för lite leverans till Ukraina.

Inom EU finns ett initiativ om att leverera 2 miljoner artillerigranater till Ukraina under 2025, vilket är någonting som Sverige aktivt deltar i och stöder med 650 miljoner euro. Även om Ukraina uppvisar förmåga till mycket spektakulära framgångar långt inne på ryskt territorium behövs det mycket mer.

För det andra måste vi fortsätta att öka pressen på Ryssland. Regeringen har varit pådrivande för att det artonde sanktionspaketet ska vara ännu mer omfattande än tidigare paket, med kraftfulla åtgärder mot energi-, finans- och handelssektorerna. Energisektorn är nyckeln i den ryska krigsekonomin, och vi driver därför på för ett importförbud för flytande naturgas från Ryssland i linje med EU-kommissionens förslag under REPowerEU, som det kallas.

Även europeisk-amerikansk samordning kring sanktioner som inkluderar de länder som nu köper den ryska oljan eller på andra vis stöttar Ryssland skulle vara verkningsfullt. Kunde man krossa den ryska ekonomin skulle det dramatiskt förbättra Ukrainas förutsättningar.

För det tredje bör det gå framåt med Ukrainas EU-närmande. Ett ukrainskt EU-medlemskap blir en central komponent i att stärka och säkra både Ukraina och EU. Det är vår uppfattning att Ukraina mitt under brinnande krig har genomfört mycket imponerande reformframsteg inom till exempel rättsstatens principer, domstolarnas självständighet och yttrandefrihet samt för att stärka förutsättningarna för arbetet mot korruption. Det är därför viktigt att vi öppnar de förhandlingskapitel om grundläggande rättigheter som Ukraina nu är redo för.

Det är, som det ofta är, Ungern och Ungerns premiärminister Viktor Orbán som står i vägen för Ukrainas EU-närmande. Det här är inte oväntat men likväl oacceptabelt, vilket Sverige och andra EU-medlemsstater tydligt framför till Ungern.

Kriget i Gaza är en humanitär katastrof. Civilbefolkningens lidande är enormt. Regeringen understryker alltid Israels rätt att försvara sig mot terroristattacker och rätten – närmast plikten – att bekämpa Hamas. Den rätten måste utövas i enlighet med folkrätten. Det sätt som den israeliska regeringen nu bedriver kriget på är oacceptabelt.

Israel måste leva upp till sina skyldigheter att skydda civila och civil infrastruktur i enlighet med humanitär rätt. Att blockera mat och annan nödhjälp från att komma in i Gaza är oförsvarligt och svärförenligt med humanitär rätt. Att använda utsvaltning av civila som en stridsmetod är en krigsförbrytelse. Tillsammans med övriga EU fortsätter regeringen att inskräpa kraven på Israel att omedelbart säkerställa obehindrat, säkert och varaktigt tillträde för humanitära aktörer till hela Gaza.

Samtidigt fortsätter ansvaret för den förfärliga situationen att vila tungt på terroristorganisationen Hamas. Gisslan måste frigges villkorslöst och omedelbart. Det hade varit klädsamt om de som nu högljutt demonstrerar mot Israel på svenska gator var lika tydliga mot terroristerna i Hamas.

Sveriges bistånd till de civila i Gaza fortsätter att göra skillnad trots de hinder som den israeliska regeringen sätter upp. Hittills i år är vi den femte största givaren i världen och den näst största inom EU. Sverige samarbetar nu med partner som verkligen får in stödet. Under perioden den 19–31 maj lyckades FN-organet World Food Programme få in 478 lastbilar medan UNRWA enligt sina egna uppgifter inte lyckades få in några alls på flera månader. Under maj månad har World Food Programme lyckats leverera mat till mer än 375 000 människor.

Samtidigt ser vi med stor oro på den allvarliga utvecklingen på Västbanken, där Israels militära operationer, liksom expansionen av bosättningar och bosättningsväld, fortsätter. Regeringen arbetar också aktivt för sanktioner mot israeliska ministrar som driver på för en olaglig bosättningspolitik och motverkar en framtida tvåstatslösning. Regeringen arbetar också för ytterligare sanktioner mot extremistiska bosättare.

Samtidigt är det regeringens mycket bestämda uppfattning att Mellanösterns politiska konflikter inte får tas hit till Sverige. De senaste veckorna har det förekommit hotfullheter och handgripligheter där människor, i stället för att demonstrera fredligt och inom ramen för den svenska demokratin uttrycka sin mening om konflikterna i Mellanöstern, agerar på ett sådant sätt att polisen tvingas ingripa och stoppa dem. Bilder på Hamasledare visas upp, och godtrogna politiker springer terroristorganisationens ärenden.

Detta gatans parlament är en allvarlig utveckling. Man har i Sverige rätt att tycka vad man vill om konflikterna i Mellanöstern, men man har inte rätt att sprida hot och hat, antisemitism och terrorromantik på svenska gator. Regeringen står på den skötsamma majoritets sida som inte vill se den utvecklingen här i Sverige.

Europeiska rådet ska också diskutera europeisk säkerhet, och vi träffas som sagt omedelbart efter Natotoppmötet. Det finns en bred samstämmighet om vikten av att Europa nu tar ett större ansvar för sin egen säkerhet och för stödet till Ukraina. Sverige kommer att fortsätta

verka för att vi nationellt och på EU-nivå ökar investeringarna i vår gemensamma försvarsförmåga. Vi i Sverige tar vårt ansvar med en mycket stor upprustning av både vårt militära och vårt civila försvar.

Vi kommer också att diskutera försvarssamarbeten där medlemsstater går ihop om gemensamma försvarsprojekt. Även här ligger Sverige i framkant, och vi har anmält intresse för att både delta i och leda samarbeten inom bland annat markstrid och luft- och robotförsvar.

Toppmötet på torsdag och fredag kommer också att innehålla en bredare diskussion om EU:s roll i världen. Fokus blir framför allt på EU:s relationer med USA, Kina och Storbritannien. Inte minst relationen till Kina påverkas tydligt både av handelsförhandlingarna med USA och av Kinas stora och mycket dåliga stöd till Rysslands krig mot Ukraina.

Utöver det kommer vi sannolikt att beröra de många toppmöten med andra länder och regionala sammanslutningar som nu planeras. Det handlar bland annat om separata möten med Moldavien, med just Kina och med Japan, samt med Gemenskapen för Latinamerikas och Karibiens stater och med Afrikanska unionen, AU.

Toppmötet återkommer också till den svenska signaturfrågan om EU:s konkurrenskraft. Ska vi fortsätta finansiera stödet till Ukraina, våra gemensamma försvarsförmågor, den gröna omställningen och arbetet mot den gränsöverskridande organiserade brottsligheten måste EU:s konkurrenskraft förbättras. Ska Europa ha råd med allt detta behövs en starkare ekonomisk bas att stå på. Sverige kommer i de diskussionerna att prioritera global handel, EU:s kapitalmarknader, en starkare och djupare inre marknad och digital inre marknad samt forskning och innovation.

En särskilt viktig fråga handlar om att anpassa EU:s regelverk till de företag som vill starta och växa här i Europa. Det är lättare sagt än gjort. Bakom varje paragraf finns det ofta en god intention men också en armé av särintressen som inte vill förändra paragrafer alls. Men när alla paragrafer sätts samman och blir närmast omöjliga att efterleva gynnas varken företagen eller den goda intentionen bakom paragraferna.

Det finns ett ambitiöst regelverk inte minst vad gäller klimatarbete, och det är bra. Men det finns också betydande överlappningar, betungande rapporteringskrav och regler som går tvärt emot varandra. Till exempel vill regeringen förenkla regelverket för hållbarhetsrapportering. Det är ett tydligt exempel på när lagstiftare har utgått från principen *more is more*. Nu ändrar vi på det.

Sverige kommer alltså att fortsätta driva på för omfattande regelförenklingar som leder till ett bättre europeiskt företags- och entreprenörsklimat. Fler företag som vågar investera i Sverige och Europa är bra också för det europeiska bidraget till klimatomställningen.

Ett exempel på förvirrande EU-regelverk är det faktum att den så kallade AI-akten ska träda i kraft utan att det finns gemensamma standarder. Risker är uppenbara att Europa då fortsätter att halka efter teknologiskt och att nya produkter och applikationer inte görs tillgängliga på den europeiska marknaden.

Det skulle i sin tur hämma företagande, innovation och investeringar i Europa. Detta kommer jag att påpeka vid mötet. Sverige har en dynamisk techscen med många internationellt framgångsrika techbolag. Just här görs nu mycket stora investeringar, vilket är bra, men vi kan inte acceptera att

Europa i stort hamnar på efterkälken. Detta skulle drabba även Sverige och svenska bolag.

Vi kommer också att återkomma till migrationsfrågan på mötet. Flera medlemsstater genomför nu, precis som Sverige, en stor omläggning av migrationspolitiken. Efter att Europeiska rådet har tryckt på har kommissionen nu lagt fram flera bra förslag, inte minst den reviderade återvändandeförordningen och förslaget om säkra ursprungsländer och säkra tredjeländer. Nu är det viktigt att vi går från ord till handling och att medlemsstaterna snabbt kan enas om att implementera förslagen.

I samband med mötet i Europeiska rådet hålls också ett förmöte om migration med bland andra Italiens Giorgia Meloni och Danmarks Mette Frederiksen och där även jag själv kommer att delta.

När det gäller EU:s utvidgning handlar det, utöver Ukrainas EU-närmande som jag tidigare nämnde, både om Moldavien och om västra Balkan. Moldavien har under de senaste åren genomfört mycket imponerande reformansträngningar, och det är nu dags att landet tillsammans med Ukraina går framåt i sina medlemskapsförhandlingar.

Vi måste också fortsätta att stötta Moldaviens motståndskraft mot Rysslands försök att påverka parlamentsvalet i september. Det kan bli helt avgörande för Moldaviens framtid. Sverige kommer att bidra med bland annat personal från flera svenska myndigheter som finns på plats och som arbetar med att bemöta cyberhot, hybridangrepp och otillbörlig valpåverkan. Vi har utvecklat goda sådana kompetenser som också måste tränas, och ingenting gör större nytta just nu än att göra detta i Moldavien.

Även beredskapsfrågor kommer att diskuteras på initiativ av Finland. Erfarenheterna från Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina understryker att EU:s beredskap mot olika slags avsiktliga hot måste förstärkas. Det är därför positivt att en europeisk beredskapsunionsstrategi presenteras.

För mig och regeringen finns det ingen viktigare uppgift än Sveriges och svenskars säkerhet. Hoten kommer både utifrån och inifrån. Inför detta möte har Sverige därför drivit på och fått upp frågan om den gränsöverskridande organiserade brottsligheten på dagordningen. Sju av tio kriminella nätverk i EU är aktiva i minst tre medlemsstater. Polismyndigheten uppskattar dessutom att cirka 700 kriminella aktörer uppehåller sig i andra länder samtidigt som de orkestrerar och driver grov organiserad brottslighet i Sverige, på behörigt avstånd från vårt rättsväsen.

Vi i regeringen genomför nu vårt paradigmskifte mot gängbrottsligheten, men våra åtgärder kan kompletteras om en stark och tydlig EU-politik drar i samma riktning. Det är tack vare svenska ansträngningar som frågan nu kommer upp på Europeiska rådets dagordning. Vi har drivit igenom en tydlig formulering om vad EU skulle kunna göra på detta område. Ett konkret exempel är att vi vill se rättsligt och tekniskt hållbara lösningar där företag ska ha en skyldighet att dela information med brottsbekämpande myndigheter.

Med detta, herr ordförande, avslutar jag en tämligen fyllig redovisning inför mötet.

Anf. 3 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen!

2024/25:38
23 juni

Det här samrådet sker ganska lång tid före Europeiska rådet. Det är dessutom en omfattande agenda på Europeiska rådet och en orolig omvärld, så också jag får säga att det finns risk att mitt inlägg blir lite långt. Men det har sina skäl, som också statsministern påpekade. Bland annat ligger det ett Natotoppmöte på tisdag och onsdag, och det kommer att spela roll på Europeiska rådet.

Som sagt sker det här samrådet i ett tidigt skede, vilket renderar den första frågan till statsministern: Hur ämnar han hantera det? Det finns mycket fakta som inte ligger på vårt bord i dag, och det kräver kanske en större tydlighet av statsministern i det här skedet, kan man tycka. Vi mötte kabinetssekreteraren i onsdags, och utrikesministrarna möts i dag, dock först efter detta samråd med statsministern.

För närvarande finns ett utkast till rådsslutsatser som, bara för att nämna något, inte med ett ord nämner det faktum att USA nu har bombat Iran och gjort den redan allvarliga säkerhetsrisken i den eskalerade konflikt som redan fanns mellan Israel och Iran ännu allvarligare. Det är en tydligare upptrappning av en redan farlig situation. Nu måste alla göra allt för att lugna ned situationen, upprätthålla internationell rätt och få parterna till förhandlingsbordet för dialog.

Iran kan naturligtvis inte tillåtas utveckla kärnvapen. Så är det. Det är också därför det under många år har funnits ett kärnenergiavtal med Iran, som den tidigare Trumpadministrationen lämnade. Därefter har vi kämpat ganska hårt för avtalet. Nu väljer dagens Trumpadministration att genom ett eget beslut i stället fälla bomber. Detta ställer frågan på sin spets. Det är en fråga som statsministern kan behöva adressera och klargöra hur han ser på inför Europeiska rådet, nämligen internationell rätt. Hittills har vi egentligen inte hört så mycket om vare sig utrikesministerns eller statsministerns syn på detta i relation till USA:s agerande och den farliga utveckling vi nu ser.

Det är svårt att se hur den här utvecklingen ska kunna leda till något som faktiskt gör Mellanöstern och omvärlden säkrare. Tvärtom har FN:s generalsekreterare varit mycket tydlig med att det är en farlig eskalering i en region som redan balanserar på gränsen. Det är ett hot mot internationell fred och säkerhet. Läget är kritiskt, och många civila riskerar att drabbas.

Under förra veckan meddelade EU:s höga representant för utrikesfrågor Kaja Kallas att man har aktiverat EU:s mekanism för att assistera medlemsländer i att evakuera unionsmedborgare. Vi socialdemokrater menar att den svenska regeringen måste hörsamma detta. Vi lyfte fram det för kabinetssekreteraren i förra veckan men fick inget svar, så det känns som att det är dags att få ett svar nu.

EU måste göra allt som står i dess makt för att situationen inte ska resultera i ett fullskaligt krig och för att civila som sagt ska skyddas. EU behöver vara en tydlig röst för fred och deeskalering. Hur ser statsministern på EU:s möjligheter att kyla av upptrappningen i regionen? Och vad gör regeringen nu för att se till att vi får hem svenska medborgare från Iran och Israel? Hur svarar regeringen på Kaja Kallas initiativ? Man får väl ändå anta att det kommer att utkrävas någon form av svar, antingen på utrikesministermötet, som hålls efter vårt samråd, eller på Europeiska rådet. Helt enkelt: Hur kommer Sverige att agera för att skydda de svenska medborgarna och ta hem dem från Iran och Israel? De har fastnat i en mycket farlig och svår situation som inte kunde förutses.

I detta kan man inte heller göra annat än att beklaga att vi fortfarande faktiskt har svenska medborgare fast i Gaza. Vi kan inte låta den nya farliga eskaleringen skymma det som Netanyahus regering utsätter civila för i Gaza och Palestina. Det fruktansvärda lidandet i Gaza fortsätter. EU och regeringen måste öka pressen på den israeliska regeringen så att den upphör med den brutala krigsföringen och släpper in mat och vatten och andra förnödenheter till Gaza.

Jag menar att regeringen inte bara kan åka till toppmöten och skriva under slutsatser, utan man måste också ta ansvar här hemma. Så det är kanske dags för den svenska regeringen att släppa prestigen nu och återupprätta stödet till UNRWA, se till att Israel ställs till svars för sina krigsbrott och, som sagt, göra mer för att förnödenheter ska komma in i Gaza, för situationen är akut.

I snart tre och ett halvt år har ukrainska soldater försvarat vår fred och vår frihet. Under förra veckan utsattes Kiev för vad Zelenskyj kallar en av de värsta attackerna mot den ukrainska huvudstaden sedan invasionen inleddes, och Rysslands hårda och eskalerande krigsföring fortsätter att regna över Ukraina. Här är det viktigt att EU inte vänder bort blicken utan fortsätter med stödet till Ukraina och ökar trycket på Ryssland.

Som statsministern sa pågår ett viktigt arbete med det 18:e sanktionspaketet, med fokus på energi och banksektorn. Vi vet att Ryssland fortfarande har stora inkomster som måste täppas till. Det är viktigt, inte minst för Sverige, att man också utökar sanktionerna mot den ryska skuggflottan.

Precis som inför tidigare toppmöten vet vi att alla inte är med på tåget och att vi riskerar att enbart 26 medlemsländer kommer att ställa sig bakom detta. Vi vet att det är Ungern som sätter käppar i hjulet när det gäller Ukraina. En rimlig fråga till statsministern gäller bedömningen av i vilken omfattning slutsatserna kommer att kunna antas av 27 länder den här gången, i vilka delar som det är svårare att få med alla länder och hur statsministern hanterar detta.

I den här oroliga omvärlden ska rådet också, som statsministern påpekade, avhandla EU:s konkurrenskraft. Sverige befinner sig i dag i EU:s bottenräska vad gäller tillväxt. Vi har en ökande arbetslöshet, som faktiskt är en av de högsta i unionen. Jag tror att vi har den näst högsta ungdomsarbetslösheten. Också detta borde hålla statsministern vaken om nätterna.

Att stärka EU:s konkurrenskraft måste bidra till fler arbeten i Sverige. Vi har en stor potential med många framgångsrika företag som under de senaste åren har investerat stort för att bidra till den gröna omställningen. Detta kan vi också skicka med som en fråga eller en kommentar. Rådsslutsatserna är omfattande, men det finns väldigt lite som berör klimat och klimatomställningen.

EU:s regelförenklingsagenda, som inte sällan verkar vara ett sätt att rulla tillbaka klimatambitionen, är inte något som våra företag gynnas av i första hand, utan det gynnar företag som ligger efter i den gröna omställningen. Vi socialdemokrater anser att EU:s regelverk ska vara effektiva och träffsäkra – absolut – men det som nu rullas ut under regelförenklingsagendan sker ju på bredden, till synes utan samordning, och riskerar att äventyra både miljö och arbetarskydd. Detta torde vara dåligt för just svensk konkurrenskraft. Hur ser statsministern på detta, inte

minst risken att det missgynnar svenska företag och i praktiken innebär att fler jobb lämnar landet? Hur skulle detta påverka arbetslösheten i det Sverige som regeringen nu har styrt i tre år och företrätt i EU lika länge?

Avslutningsvis behöver EU:s roll i världen och Sveriges roll i EU präglas av engagemang och framåtanda. Det är hög tid att växla upp det svenska arbetet för ett starkare och mer motståndskraftigt Europa. Krig och konflikter rasar runt om i världen. Vi måste hantera klimatomställningen, och konkurrenskraft måste byggas genom strategiska framtidssatsningar. Rättsstatens principer och demokratin behöver stärkas för att bygga fred och frihet långsiktigt. EU måste vara en trovärdig partner och bidra till detta, också i relation till andra. Vi befinner oss inte i en tid där solidaritetsarbetet kan växla ned. Solidaritetsarbetet måste i stället växla upp. Utmaningarna är många och svåra. EU måste visa beslutsamhet och sammanhållning i denna kritiska tid. Det borde vara detta som en svensk statsminister tar ansvar för i Sverige, i EU och i världen.

Det blev som sagt ett lite långt inlägg, men det är mycket som ska avhandlas på Europeiska rådet. Vi har det här samrådet i ett väldigt tidigt skede, och det är ganska mycket fakta som inte ligger på bordet. Jag avslutar där och hoppas att statsministern kan kommentera detta så småningom.

Anf. 4 ANGELICA LUNDBERG (SD):

Ordförande! Tack, statsministern, för dragningen!

Av döma av inbjudan skulle mötet fokusera på vikten av att stärka EU:s konkurrenskraft, men mötet kommer nog främst att präglas av Rysslands krig mot Ukraina och oron i Mellanöstern. Därför rör mina frågor främst de delarna.

Från Sverigedemokraternas sida välkomnar vi att EU-länderna nyligen antog det 17:e sanktionspaketet mot Ryssland, men vi ser, precis som regeringen, behov av ytterligare åtgärder mot skuggflottan och mot rysk energi och av att gå framåt med hanteringen av de frysta ryska tillgångarna så att de kan användas till förmån för Ukraina.

Det är också viktigt att EU tar sitt ansvar för att skyndsamt och kraftfullt stärka Ukrainas position genom ett ökat militärt stöd. Vi är alla eniga om att Rysslands aggressionskrig mot Ukraina behöver upphöra omgående. Jag uppskattar att statsministern lyfter fram Kinas stora och mycket dåliga stöd till Ryssland. Min fråga blir därför: Är statsministern beredd att adressera behovet av att EU-kretsen också sätter press på Kina att upphöra med sitt stöd till Rysslands krigsföring i Ukraina och i så fall på vilket sätt?

Angående Mellanöstern är konfliktnivån mellan Israel och Iran den högsta på många år, och det är Sverigedemokraternas inriktning att EU behöver sluta upp bakom Israels rätt till självförsvar mot Iran och betona risken med ett Iran med kärnvapen.

Såväl IAEA som Israel har tidigare bedömt att Iran är mycket nära att ha förmåga till fullt utvecklade kärnvapen, och Israel upplever sin överlevnad hotad på ett omedelbart och mer kritiskt vis än tidigare. Men sedan Israel och nu även USA med kirurgisk precision har slagit ut kritiska delar av Irans kärnenergianläggningar och militära installationer har denna risk förhoppningsvis minskat, vilket är positivt.

Vi vill dock betona att det är beklagligt att det inte har varit möjligt att lösa detta genom de förhandlingar som har pågått under många år och genom de avtal som har legat på bordet.

Det kan vidare konstateras att Iran utgör ett av de värsta säkerhetshoten även mot Sverige, vilket våra myndigheter har konstaterat i öppna källor, och att Iran med ett utvecklat kärnvapenprogram bedöms ha förmåga att slå inte bara mot Israel utan långt in i Europa.

Vi delar regeringens uppfattning att EU måste öka pressen på Israels regering att garantera ett omedelbart humanitärt tillträde till Gaza i enlighet med de humanitära principerna och internationell humanitär rätt. Detta är viktigt. Men det är samtidigt viktigt att betona att Hamas bär skulden för kriget och måste släppa den israeliska gisslan.

Mina frågor till statsministern i denna del blir: Hur ser statsministern på det pågående kriget mellan Iran och Israel? Avser regeringen att på mötet på något sätt beröra möjligheten till regimskifte utöver det givna behovet av deeskalering?

Avslutningsvis välkomnar vi arbetet som bedrivs med att stärka återvändandet av migranter som saknar skyddsskäl. De kommande förslagen om en ny återvändandeförordning och revidering av konceptet med säkra tredjeländer ser vid en första anblick bra ut. Det är viktigt att medlemsstaterna har ett stort mått av flexibilitet när de tvingas hantera asylsökande som inte har rimliga skäl att ta sig till EU och migranter som inte har rätt till uppehållstillstånd.

En farhåga är dock att reglerna redan från början är urvattnade. Exempelvis finns en risk att vissa grupper undantas från systemet med återvändandehubbar, och då skulle syftet bli verkningslöst. Dessutom skulle det kunna skapa incitament för till exempel trafficking av barn.

Vad är statsministerns inställning till detta? Bör återvändandehubbar och även anvisningar till tredjeländer kunna tillämpas mot alla migranter?

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Ordet går till Moderaterna och mig själv.

Statsministern redogör för många olika frågor som ska hanteras under mötet. Men det som kanske är absolut mest top of mind är väl det som just har inträffat i Iran, risken för eskalering och ett mycket utdraget storkrig i Mellanöstern. Även om det iranska parlamentet inte har det slutliga avgörandet i frågan har man signalerat att man vill stänga av Hormuzsundet.

Kan statsministern utveckla vad han ser framför sig att EU kan ha för roll i att försöka undvika att detta inträffar? Det skulle troligen få mycket långtgående konsekvenser inte bara för enskilda aktörer utan för världs-ekonomin eftersom mycket av världens olja transporteras genom detta sund. Detta skulle alltså få konsekvenser inte bara i Mellanöstern utan för stora delar av världsekonomin.

Något Iran har gemensamt med Ryssland är oljeproduktion, och Ryssland har genom skuggflottan transporterat stora mängder olja för att driva sin krigsmaskin vidare. Kommer skuggflottan att omnämnas ytterligare under mötet, och kan vi se några ytterligare åtgärder framför oss?

Vladimir Putin har ganska nyligen återupprepat att han anser att hela Ukraina är en del av Ryssland och ryskt territorium som ska återtas. Det

finns alltså tydliga signaler från Kreml att man inte har några förhoppningar om att landa någonting i närheten av en fred inom en nära förestående framtid, utan detta är snarare ord man använder för att motivera ett långt och utdraget krig även i Ukraina.

Ukrainas väg in i Europeiska unionen är här en viktig pusselbit, vilket statsministern beskriver. Därför är det extra beklämmande att Ungern och Ungerns premiärminister Viktor Orbán blockerar arbetet med att fortsätta Ukrainas anslutningsprocess till EU, och som statsministern säger är det viktigt att markera tydligt mot Ungern i detta avseende.

Vad ser statsministern framför sig att det kan få för konsekvenser för Ungern att agera på det vis man gör? Hur skulle en möjlig väg framåt kunna se ut, och vad kan vi hoppas att man når fram till vid detta möte? Det är givetvis inte en kortsiktig process där man på ett möte kan avgöra hela denna sakfråga, men upplever statsministern att det finns en växande konsensus om att åtgärder på riktigt behöver vidtas för att det ska svida för Ungern att på detta vis försvaga Ukrainas och Europas möjligheter till sammanhållning och försvar mot den ryska aggressionen i Ukraina?

Såväl situationen i Iran som i Ukraina påverkar givetvis EU:s förhållningssätt mot Kina. Kina är en nation som har goda relationer med såväl den ryska regimen som den iranska regimen. Som statsministern nämner är också ett ämne för mötet hur Kina påverkar den europeiska marknaden och den direkta relationen mellan EU och Kina. Finns det någon diskussion i kretsen av stats- och regeringschefer om hur man ska gå denna balansgång? Det handlar om att ha förutsättningar att göra konstruktiva överenskommelser och få det att fungera så gott det går med Kina för att europeisk konkurrenskraft ska kunna stärkas samtidigt som man vill markera mot Kina att ett stöd till Ryssland och till den iranska regimen är problematiskt och inget som kan accepteras.

Anf. 6 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Jag tackar statsministern för redogörelsen.

Som många har konstaterat är detta i ett tidigt skede, och tydligt är att man nästan bara i förbigående nämner Israels attack på Iran och Irans svar. Det är många frågor på rådet, men jag tänker uppehålla mig en del vid just Iran.

Något som inte framgår av slutsatserna men som vi alla vet är att USA angrep Iran natten till i går. Det man gjorde var att bomba två anriktningsanläggningar och ett kärntekniskt center. Efter vad jag har kunnat se har varken Sverige eller EU fördömt attacken. Det är givetvis så att Iran ska följa kärnenergiavtalet och inte utveckla kärnvapen. Men USA:s attacker bryter uppenbart mot internationell rätt, och den totala avsaknaden av diplomatiska lösningar gör detta brott ännu mer allvarligt. Sverige och EU ska inte stödja Trumps krigföring, och civila måste skyddas. Mellanöstern behöver fredliga lösningar, inte krig.

Därför undrar jag om statsministern är beredd att uttala att USA har brutit mot internationell rätt och är beredd att driva detta i Europeiska rådet.

Rådet uppmärksammar att det är 80 år sedan den regelbaserade världsordningen etablerades, och då vore det på sin plats att markera när länder bryter mot denna världsordning.

Ett annat land som länge har brutit mot den regelbaserade världsordningen är Israel. Det som började som ett krig mot Hamas utvecklades snabbt till en krigsföring mot hela Gazas befolkning, med bland annat svält som vapen och förstörelse av sjukhus och infrastruktur. Israel har också attackerat den palestinska befolkningen på Västbanken, som fördrivs från sina hem. Det är positivt att Europeiska rådet ser allvarligt på våldet på Västbanken.

Vänsterpartiet har länge krävt att associeringsavtalet ska pausas, och nu pågår diskussioner om det även inom EU, vilket är bra. Associeringsavtalet är inte bara ett handelsavtal, utan det ger Israel tillgång till andra samarbeten med EU, till exempel stöd från forsknings- och innovationsprogrammet Horisont. Nyligen avslöjades att israeliska vapenföretag fått stora stöd från Horisont och även finansiering från EU:s försvarsfond. Detta måste EU noga undersöka, och om uppgifterna stämmer måste utbetalningarna stoppas.

Associeringsavtalet måste som sagt pausas. Jag hoppas att statsministern stöder Spanien, för detta måste ske omedelbart. Ett land som så uppenbart bryter mot internationell rätt kan inte vara en av EU:s samarbetspartner. Avtalet är tillsammans med sanktioner också ett sätt att sätta press på Israel att stoppa detta vedervärdiga krig.

Gaza behöver humanitär hjälp, och därför måste stödet till UNRWA återupptas.

Israels krig i Gaza borde kallas folkmord, och det bör vara den linje statsministern driver på Europeiska rådet.

Något som är märkligt är att utkastet har ett stycke om beredskap mot naturkatastrofer och liknande utan att klimatet nämns. Jag hoppas dock att statsministern kommer att driva att klimatet ska finnas med som viktigt för EU att arbeta med.

Jag avslutar med några ord om migrationspakten. Vänsterpartiet stöder inte pakten eftersom vi bland annat anser att den inte medger en rättssäker asylprövning. I utkastet till slutsatser nämns säkra och legala vägar i linje med nationella kompetenser. Ger alla EU:s medlemsstater flyktingar möjlighet att söka asyl vid gränsen? Hur går det med arbetet med säkra och legala vägar, utöver att högutbildade får möjlighet att arbetskraftsinvandra?

Anf. 7 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr ordförande! Det är som sagt många frågor på bordet.

Låt mig börja med den fråga som kanske upptar mest tankemöda, det vill säga de senaste dygnens händelser mellan Israel, Iran och USA. Min bestämda bild är att tvärsäkra ståndpunkter just nu kommer att åldras dåligt. Det är mycket vi ännu inte vet. Vi vet inte resultatet av detta. Det är lätt att enas på en mycket övergripande nivå. Att man ska följa folkrätten är lätt att enas om. Att Iran absolut inte får utveckla kärnvapen är lätt att enas om. Att gå tillbaka till förhandlingsbordet är också lätt att enas om. Detta säger vi och i praktiken alla EU:s länder. Än så länge vet vi inte resultatet av detta, och därför kommer vi att vara ganska varsamma i att gå längre. EU kan ha ett visst inflytande, men som flera har påpekat kan det hända mycket till torsdag och fredag.

Det är viktigt att inse att Iran bara är ett existentiellt hot mot Israel. Enligt alla bedömare är Iran också på väg att utveckla kärnvapen, även om

det finns olika uppfattning om hur långt Iran har kommit och hur framgångsrik USA:s förstörelse av de aktuella installationerna var. Men att detta kommer att rita om kartan i Mellanöstern, och antagligen bredare än så, är uppenbart.

Det är också uppenbart att Iran är ett hot på flera sätt. Iran är ett av de tre länder som sedan lång tid tillbaka utpekats göra omfattande försök till infiltration och desinformation. Säkerhetspolisen påpekar också att Iran försöker använda sig av gängkriminella i andra länder, till exempel Sverige, för att uppnå sina syften, inte sällan mot judiska eller israeliska institutioner.

Detta är alltså allvar på riktigt.

Jag tror att EU agerar klokast genom att så långt det går tala med en röst. Jag tror att det är viktigt att mana till återhållsamhet. Jag tror också att EU är väl medvetet om att EU inte är en stark maktfaktor i den här frågan just nu. EU har ett ord med i laget, och det ska användas på ett omdömesgillt sätt. Jag tror dock som sagt att tvärsäkra uppfattningar just nu kommer att åldras mycket dåligt.

För att gå vidare finns det i Iran ungefär 1 200 personer på svensklistan, som det heter. Uppskattningsvis 1 500 personer som har svenskt medborgarskap eller permanent uppehållstillstånd i Sverige är i Iran just nu – trots att det sedan flera år tillbaka i tiden finns en avrådan från samtliga resor till Iran.

Jag understryker inte detta för att det gör situationen lättare för dem som är där, men den som reser till Iran mot reseavrådan tar extremt stora risker. Det måste man vara medveten om. Det finns i princip inga möjligheter för Sverige att agera för att lyfta ut människor från Iran just nu. Det finns en del landvägar – komplicerade sådana – och en del människor använder också de landvägarna för att ta sig ut.

De som befinner sig i Israel kan också försöka resa ut via Jordanien eller Egypten. Det är inte något hårt tryck från svenskar bosatta i Israel att lämna Israel just nu.

När det gäller Gaza har jag understrukt vad regeringen står för, det vill säga att det finns ett ökande tryck och en ökande kritik mot Israel. Det finns också en mycket bestämd uppfattning från den svenska regeringens sida om att vårt sätt att ge omfattande humanitärt stöd – mycket större än tidigare – når fram.

Vi förstår inte alls varför oppositionspartierna lägger allt sitt fokus på att pengar inte går till UNRWA, som inte kan leverera stöd till Gaza. Det framstår som att det finns andra syften bakom den kritiken.

När det gäller Ukraina är min bedömning att vi fortfarande kommer att ha 26 nationers stöd för Ukraina, snarare än 27. Det är inte uppenbart när det gäller det 18:e sanktionspaketet. Den frågan diskuteras fortfarande – men det är tydligt att det är 26 länder som står fast vid Ukrainas sida och inte 27. EU:s regelverk har inte förändrats sedan dess, så vi kan inte komma längre än till omfattande kritik mot Ungerns agerande.

Det bästa vore naturligtvis omfattande gemensamma sanktioner mellan Europa och USA riktat mot de länder som på olika sätt kringgår sanktioner eller som ändå köper den olja som kommer från skuggflottan. Ett lägre oljepris vore också mycket bra, men nu går oljepriset tvärtom upp. Det oklart hur mycket, beroende på det som händer just nu i Iran. Men det är

klart att det hade varit bra med omfattande sanktioner mot de länder som på olika sätt – indirekt eller direkt – stöttar Rysslands krig mot Ukraina.

Då kommer man också in mot Kina. Kina ska diskuteras på flera olika sätt. Jag tror att det är tredje eller fjärde gången under min tid som vi har en omfattande diskussion om Kina. Detta är komplicerat i EU. Det vet alla. Olika EU-länder har olika relationer till Kina. De har olika historiska relationer till Kina och olika handelsflöden till Kina. Olika länder är också olika intresserade av gemensam europeisk politik visavi Kina.

På principiell nivå kan vi lätt enas. Jag tror att det finns en formula som säger att vi inom vissa områden vill samarbeta. Ju mer vi kan samarbeta för global klimatpolitik med ett land som Kina, desto bättre är det. Därför tar vi fasta på när Kina gör bra klimatinsatser – till exempel när de bygger kärnkraftverk – och vi kritiserar när de gör dåliga klimatinsatser som att bygga kolkraftverk, till exempel.

På andra områden är vi genuina konkurrenter i teknologifrågor, och på vissa områden är vi absolut systemrivaler. På den nivån kan europeiska länder lätt enas. Vi har inte kunnat enas om kraftfullare insatser visavi Kina för det stöd de ger till Ryssland i kriget mot Ukraina.

Detta kan förändras, och Sverige ligger alltid på för större sådan enighet. Enighet i sig skulle ha ett värde. Våldigt få enskilda EU-länder kan ta upp kampen med Kina individuellt.

Regelbördor är en vidare fråga som handlar om konkurrenskraft. Kommissionen har lovat en 25-procentig minskning av regler för alla företag och ännu mer för småföretag. Man ska stryka det som på engelska kallas för red tape.

Det är nog en rätt etablerad sanning att det i EU-regelverken finns många komplicerade regelverk som framför allt mindre företag har större problem med än stora företag. Sverige är inte det enda landet som ofta möter komplicerade regelverk som ibland talar emot varandra. När man sedan lägger in nationella regelverk på de europeiska kan det bli än mer komplicerat.

Det finns ju skäl till att vi i Sverige har infört ett implementeringsråd för att se till att vi inte själva överimplementerar och gör europeiska regelverk extra svåra för svenska företag att följa. Här finns mycket att göra – utan att tumma på högt ställda klimatambitioner.

När det gäller migrationspolitiken är vi starkt för att Europa gemensamt går längre. Migrationspakten var en bra början, men det krävs mycket mer än så. Det har skett en stark förskjutning bland EU:s länder. Det visar sig också inte minst politiskt. Det socialdemokratiskt styrda Danmark och ECR-regeringen i Italien gör gemensam sak i migrationsfrågor och får med sig väldigt många länder i att gå längre än hittills. Jag tror att det är absolut nödvändigt att göra på det sättet.

Återvändandehubbarna prövas nu för migranter som saknar skyddsskäl – senast i samarbete mellan Italien och Albanien, till exempel. Vi får se vart det tar vägen, men Sverige är med i alla de diskussionerna.

Vi var inne på oljepriserna. Det som kan hända i Hormuzsundet är naturligtvis allvarligt på många olika sätt. Det skulle allvarligt hota den fria navigationsrätten. Det skulle också kunna få enorm betydelse eftersom en så stor del av den olja som går både till Kina och till Europa tar sig in den vägen. Där är vi inte än, men det finns uppenbara sådana hot. Det är

mycket svårt just nu att bedöma vad som är hot och vad som är förberedelser för verklig handling.

Detta gäller nog väldigt mycket just nu i den konflikt vi ser. Mycket är hot, och mycket är förberedelser. Som vi såg häromdagen kan vi dock inte utesluta att det också sker stora saker i detta.

När det gäller Ryssland är det väl alldeles uppenbart att de försök som från USA:s sida, från EU:s sida och från Ukrainas sida har gjorts för att få till stånd olika förhandlingar med Ryssland har varit helt fruktlösa. Ingenting talar för att Ryssland vill sluta fred med Ukraina. Ingenting talar heller för någon vilja till vapenvila.

De retoriska utfallen från Ryssland pekar snarare på motsatsen: att man inte alls nöjer sig med de områden som hittills är ockuperade utan har mer långtgående ambitioner än så. Retoriken om att de grundläggande orsakerna till konflikten måste lösas handlar i praktiken om att Ukraina inte får vara en fri stat, att Ukraina inte får närma sig EU och Nato och om sådana saker som att Ukraina ska ha regimskifte. Allt detta talar ju för att Ryssland har helt andra syften.

Det är ett kärnintresse för svensk del att sanktionerna och alla andra förberedelser för att Ukraina ska stå starkt är så kraftiga som möjligt när Ryssland så småningom väljer att – av tryck mot Ryssland – acceptera fredsförhandlingar.

Slutligen gäller det Israel och associeringsavtalet. Sverige var pådrivande för att det skulle ses över. Det lär komma upp. EU-kommissionens analys av detta lär komma senare i dag på EU:s utrikesministermöte. Då får alla EU:s länder värdera. Vi hoppas ju att EU-kommissionen och den höga representanten kommer att lägga konkreta förslag på bordet till gemensamt europeiskt agerande i den frågan.

Anf. 8 ANNA LASSES (C):

Ordförande! Jag börjar där statsministern slutade – med associeringsavtalet. Det kommer som sagt i dag. Det finns en stor möjlighet att de rekommendationer som kommer att komma handlar om ett pausande. Mitt starka medskick är att jag hoppas att Sverige då också driver den linjen.

När det gäller Ukraina och Moldavien, och för all del Georgien och Belarus, handlar allt om det ryska hotet. Det går inte att tillräckligt understryka hur viktigt detta arbete är. Jag vill ge mitt starka stöd till statsministern och regeringen. Det handlar ju verkligen om mer verkstad från andra länder när det gäller att ge stöd.

Jag var själv i Moldavien för några veckor sedan. Att se det arbete de driver för att närma sig EU är fantastiskt. Samtidigt är det ryska hotet verkligen närvarande även där genom påverkan på olika sätt – inte minst genom ryskortodoxa kyrkan. Det är alltså ett enormt viktigt arbete de gör. Det ska vi naturligtvis stötta – precis som vi ska stötta Ukraina och precis som det vi gör för att stötta civilsamhället i Georgien är viktigt.

Jag hade förmånen att träffa några representanter från Belarus och Georgien för någon vecka sedan. Det var väldigt talande när personen från Belarus sa: Det bästa ni kan göra för oss är att se till att Ukraina vinner kriget mot Ryssland, för det är så vi kan börja montera ned det krigsvälde som den ryska regeringen försöker få till.

Jag ger er alltså allt stöd i detta, och jag hoppas som sagt verkligen att det blir mer verkstad från de andra europeiska länderna.

Jag tänker inte fördjupa mig särskilt mycket i det som gäller Iran, men någonting som lyfts fram mycket inte minst i medierna är ju rädslan – och det som faktiskt också sker – när det gäller det ökade hotet gentemot judiska och israeliska institutioner runt om i Europa. Det är mest en fråga från mig om huruvida ni sinsemellan diskuterar den ökande antisemitismen som förmodligen kommer till följd av det som nu händer. Även om jag vet att det är en nationell angelägenhet så är det ju också någonting som jag tänker mig att ni diskuterar.

Jag vill också fördjupa mig i det som gäller EU, bistånd och utvecklingsagendan. Det hände en sak förra tisdagen i EU-parlamentet, då man röstade ned ett förslag om att stödja de ståndpunkter som ministrarna i rådet hade antagit den 26 maj inför Sevilla. Jag vet inte exakt vad detta handlade om, men vad jag förstått handlade det bland annat om en ovilja mot vissa ord och visst språk i de här texterna.

I princip skulle man kanske kunna kalla detta för en trumpifiering – alltså att man motsätter sig vissa värdeord som har med mänskliga rättigheter att göra. Jag undrar naturligtvis hur statsministern och regeringen ställer sig till detta, inte minst när ni nu ska träffa de andra regeringarna.

Apropå Sevilla och biståndet i EU har ju EU ögonen på sig nu. Det handlar inte om att ersätta USA, för det kan vi naturligtvis inte göra, utan mer om hur EU kommer att omstrukturera sitt bistånd för att möta det faktum att en stor del av biståndet har försvunnit.

Min fråga blir naturligtvis hur regeringen ställer sig. Kommer man att stå upp för de mål som man har om 0,7 procent av bni till bistånd i de europeiska länderna?

Det är också tal om att slå ihop finansieringsinstrumenten för EU:s yttre åtgärder. Jag förstår att detta till stor del hamnar på finansministern, men man pratar ändå om att slå ihop utvecklingsbistånd, humanitärt bistånd och stödet till kandidatländer.

Är detta någonting som kommer att komma upp i diskussionen nu, och hur ställer sig i så fall regeringen till detta? Jag tänker att det ju snart är dags för Sevilla den 30 juni, så det borde ändå diskuteras åtminstone inofficiellt.

När det gäller konkurrenskraften ställer vi i Centerpartiet oss bakom att de här förenklingarna är oerhört viktiga. Det är samtidigt väldigt viktigt att stå fast vid målen gällande miljö, klimat och mänskliga rättigheter. Det har jag nämnt tidigare och det vill jag fortfarande skicka med. Det är viktigt att det står kvar.

Sedan måste jag säga att när jag läser utkastet till rådsslutsatser tycker jag att det är lite tråkigt att miljö och klimat är så oerhört frånvarande. Kommer det att bli mer av detta? Det finns någonting, men det skulle kunna vara lite mer. Jag vet ju att statsministern och regeringen driver på för klimatet. Är detta något som ni kommer att lyfta fram?

Anf. 9 MAGNUS BERTSSON (KD):

Herr ordförande! Tack, statsministern, både för inledningen och för svaren på tidigare ställda frågor!

Det här blir ett rådsmöte som rör sig över ganska många olika ämnen, och jag tänkte kommentera några av dem. Men först vill jag gratulera till vad som verkar vara ett bestående resultat av det svenska ordförandeskapet, nämligen att Europeiska rådets möte inte äger rum under midsommar utan veckan efter. Vi får hoppas att det fortsätter att vara bestående.

En annan bestående sak efter det svenska ordförandeskapet är att konkurrenskraft ständigt är på dagordningen, mer eller mindre högt. Det är väldigt viktigt att det är så, trots allt annat som händer i världen, för om Europa inte klarar att hänga med i konkurrensen i världen kommer vår röst att bli svagare och svagare i alla andra frågor också – och att vi kommer att ha problem på hemmaplan med arbetstillfällen och annat.

Jag tycker att det är jättebra att regelförenklingarna verkligen tas upp och diskuteras på allvar. Trots att vi lever i en orolig tid med mycket som händer får vi inte tappa fokus på de frågorna. Med det sagt är den oro som finns med både handelskrig och andra krig som pågår samtidigt svår att hantera. Men jag hoppas att regeringen ser till att kommissionen kommer att kunna fortsätta att jobba med två saker samtidigt – eller många saker samtidigt.

En sak som jag förstår kommer att bli en stor del av mötet är givetvis det som händer i Iran just nu. Det är svårt att tänka sig en värre aktör ha kärnvapen än just den iranska regimen, så det är väldigt viktiga frågor som diskuteras.

IAEA presenterade en rapport bara dagarna innan Israels anfall mot Iran började, där man pekar på hur långt anrikningen av uran har gått. Det är långt längre än det finns någon som helst civil användning för, så vi står inför en väldigt farlig situation.

Dessutom var en av anledningarna till att USA lämnade kärnatomavtalet att det inte stod någonting om att utvecklingen av ballistiska robotar skulle kontrolleras. Det är något som Iran verkligen har accelererat den senaste tiden, inte minst efter att man blivit försvagad genom sina olika proxyer Hamas och Hizbollah och andra aktörer.

I och med att Europa stannade kvar i avtalet har Europa ett särskilt ansvar att följa den här frågan och försöka jobba aktivt, så jag hoppas att det här kommer att få en stor del av mötestiden. De här ballistiska robotarna räcker mycket längre än bara till Mellanöstern. De äventyrar faktiskt även europeisk säkerhet.

När det gäller Gaza vill jag tacka för tydligheten i kritiken mot hur Israel har stoppat inflödet av förnödenheter under perioder och ibland begränsat det hela men också tydligheten om UNRWA.

Jag vill också tacka för att man så tydligt visar att UNRWA inte har lyckats. På deras egen hemsida kan man läsa att de inte har lyckats med något inflöde under lång tid. Det är ett konkret bekymmer, som Sverige har försökt adressera genom att faktiskt fördubbla stödet genom andra aktörer. Det tycker jag att regeringen ska ha stort stöd för, även om det verkar finnas många andra som i stället vill kritisera.

Dessutom vill jag tacka för tydligheten vad gäller att gisslan måste släppas och att Hamas måste ställas till svars, släppa gisslan och lägga ned sina vapen.

Jag vill också tacka för att statsministern lyfte upp frågan om de övertramp som vi har sett i demonstrationer i Sverige, särskilt de senaste

veckorna. Det blir en väldigt farlig värld när man romantiserar hot. Jag vet att både statsministern och utrikesministern personligen har blivit utsatta för det här. Det tycker jag är fruktansvärt, och det ska fördömas på alla sätt och vis. Det finns många sätt att demonstrera mot det man inte är nöjd med, men det har vi en ordning för som man ska följa.

Några ord om Ukraina. Jag är väldigt glad över att man i Kielinstitutets support tracker, där de följer hur stödet till Ukraina ges, kan se att Sverige nämns specifikt som ett av de goda exemplen och nämns först av de länder som specificeras, tillsammans med UK och Norge. Men det är alldeles för få länder. Det är bekymret. Det är också något som rapporten pekar på.

Här vill jag fråga statsministern hur statsministern tänker jobba för att försöka få fler länder att faktiskt göra sin del. Det är allvar nu, och det finns ingen tid att vänta.

Kina kommer att diskuteras på mötet, och vi vet att Kina ger stöd till Ryssland på olika sätt. Axeln Kina-Iran-Ryssland är väldigt oroande just nu. Det behöver adresseras tydligt på mötet så att inte man tar steg mot närmare samarbete med Kina samtidigt som Kina stöder Ryssland.

Det finns mycket annat jag skulle vilja kommentera, bland annat utvidgningen av organiserad brottslighet, men jag tror att jag stannar där.

Anf. 10 CAMILLA HANSÉN (MP):

Ordförande! Tack, statsministern, för svaren hittills!

Jag tror att statsministern har en god poäng i att tvärsäkra åsikter riskerar att åldras väldigt snabbt just de här dagarna när det gäller de väldigt rörliga konflikterna i världen.

Det som är viktigt för oss i Miljöpartiet i de här situationerna är att vi alltid ska kunna lita på att Sveriges regering alltid är en klar och tydlig röst för internationell rätt och att det gäller oavsett vem som bryter mot internationell rätt.

En fråga som förvisso redan har tagits upp men där jag vill be statsministern att utveckla vad regeringens linje är gäller hur den ryska skuggflottan och fossilimporten till EU och Sverige ska kunna stoppas och upphöra. Det är något som flera partier i riksdagen har drivit på för länge.

Jag noterar också att det statsministern beskriver som gäller miljö och klimat och hållbarhet, både i föredragningen och i tidigare svar, handlar om till exempel regelförenklingar. Det är såklart väldigt viktigt för att nå högt satta klimat- och miljömål att reglerna är effektiva. Det vill säga att det ska vara lätt att göra rätt. Men det ska också vara riktigt svårt och riktigt dyrt att skada våra gemensamma tillgångar och att skada klimatet, som påverkar oss alla.

Där kan vi se på Ukraina, som mitt under brinnande krig ändå lyfter fram vikten av att skydda naturen och driver på för att ekocid ska betraktas som ett brott inom Romstadgan. Vi kan konstatera att även Nato pekar på miljö och klimat som viktigt för vår beredskap och vår gemensamma säkerhet.

Jag skulle vilja höra ett utvecklat resonemang från statsministern om hur Sverige lyfter upp de här frågorna i de här sammanhangen för att öka utfallet för att sänka utsläpp och skydda natur och naturligtvis göra det på ett så effektivt sätt som möjligt.

När det gäller Ryssland finns det i utkastet skrivningar om sanktionspaket. Men efter besöket från Svjatlana Tsichanouskaja förra

veckan, när vi bland annat pratade om sanktioner och hur de fungerar i Belarus, undrar jag om man i de sammanhangen också diskuterar justeringar eller utökningar när det gäller sanktionerna mot regimen i Belarus och hur man försöker försäkra sig om att de verkligen trycker till där det gör som ondast för en diktaturregim och inte skadar dem som kämpar för frihet och demokrati i Belarus.

Anf. 11 ELIN NILSSON (L):

Ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen och svaren som har getts hittills!

Det finns verkligen mycket att uppehålla sig vid i detta, särskilt med läget i Mellanöstern. Men jag tänkte fokusera lite på Ukraina.

Jag tror att jag har ställt frågan tidigare, men den är ständigt aktuell. Hur ska man säkerställa att kriget i Ukraina och Sveriges och Europas fortsatta stöd till just Ukraina inte hamnar längre ned på priolistan? Det är verkligen vår absolut viktigaste utrikespolitiska fråga – den handlar ju om fred och frihet och Europas framtid. Hur säkerställer vi det? Precis som statsministern sa är det mycket prat men lite för lite leverans just nu, så jag tänker att det kommer att diskuteras.

Kopplat till det tänkte jag också passa på att ta upp frågan om Belarus, som Miljöpartiet gjorde nyss. Där har vi nu sett en glädjande utveckling med fångar som har släppts. Samtidigt är det viktigt att vi fortsätter att stödja den demokratiörelse som finns i Belarus, som faktiskt gör skillnad och som behöver långsiktigt stöd för att på sikt kunna påverka landet i positiv riktning. Då är frågan hur vi säkerställer att det stödet kan fortgå och att inte heller det hamnar längre ned på priolistan.

Slutligen vill jag bara tacka för tydligheten om Ungern. Där har ju regeringen nu varit mycket tydlig i sin kritik, vilket är mycket bra.

Jag vill också tacka för tydligheten mot de övertramp vi har sett här hemma i Sverige när det gäller åsiktsyttringar och regelrätta hot mot både statsministern och statsråd, vilket är helt förfärligt. Det enda det kan tolkas som är att man har som mål att få personer att sluta engagera sig politiskt för att man inte delar deras åsikt. Det är helt förfärligt, så tack för den tydligheten!

Anf. 12 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Ordförande! När det gäller associationsavtalet får vi se vad de lägger fram på FAC, alltså på utrikesministermötet. Det är alltid svårt för EU:s länder att enas i Mellanösternfrågor. Så har det varit under lång tid. Det är ingen hemlighet. Det är när vi kan enas som det också blir kraft bakom orden, så allt som EU kan enas om i fråga om rekommendationer där vore bra. Sverige kommer inte att vara ett hinder för detta utan tvärtom.

Jag delar uppfattningen om Moldavien, Georgien och några länder till. Det jag tycker är kanske allra mest hotfullt just nu är situationen i Georgien, där den sittande regeringen är problematisk i sig, och i Moldavien.

Jag har regelbunden kontakt med president Maia Sandu. De står inför ett val i Moldavien där de två gånger, både i en folkomröstning och i ett presidentval, har lyckats hålla ryssarna stången – med mycket små marginaler och trots inte bara försök utan enormt omfattande insatser från rysk sida att påverka valet med kontanter, med köpta valsedlar och med

hot om alla möjliga saker. Nu står de inför en tredje omgång i parlamentsvalet. Det finns skäl till att Sverige nu bidrar med våra förmågor i detta för att upptäcka och motverka rysk infiltration. Men det är en otroligt svår kamp de för. Sist jag träffade henne frågade jag om det finns mer vi kan göra, och vi enades om att en del av våra kapaciteter som inte behövs i Sverige just nu skulle kunna göra större nytta också för Sverige genom att vi agerar i Moldavien.

När det gäller antisemitismen har vi sett att så fort det blossar upp saker i Mellanöstern får vi antisemitiska yttringar i Sverige. Det här inträffar hela tiden. Att man inte kan tycka olika saker om konflikter i Mellanöstern utan att det leder till antisemitiska uttryck i Sverige är en sjukdom i sig, och jag ser mycket allvarligt på detta. Man har all rätt i världen att tycka precis vad man vill om alla världens konflikter i ett demokratiskt samhälle som Sverige. Men att det alltid urartar i den sortens uttryck, antisemitism och terrorromantik – det finns någonting mycket märkligt i den här frågan som gör att det alltid kommer tillbaka. Detta är helt enkelt oacceptabelt.

Vi har tidigare haft problem med framför allt en iransk vilja att mobilisera gängkriminella i Sverige och göra saker på europeisk mark. Därför kan jag försäkra att de svenska underrättelse- och säkerhetsmyndigheterna är mycket på tårna för rent svenska intressen i detta. Att se till att det som händer i Mellanöstern just nu inte tar sig in på svensk mark är en extremt viktig uppgift för Sverige.

När det gäller EU-parlamentet och bistandsfrågan var jag inte medveten om just den diskussionen i parlamentet; bistånd i sig står inte på agendan. Men det finns ett tillägg i slutsatserna om just Sevillamötet och stöd till konferensen för global finansiering av en hållbar utveckling, så numera nämns det.

Ett bredare EU-bistånd diskuteras nog inte just nu. Det finns ju både EU-bistånd och stort bilateralt bistånd. En viktig fråga som diskuterades senast för två toppmöten sedan när vi också hade FN-chefen närvarande är hur vi på olika sätt säkerställer att FN är en fungerande organisation. Man kan ha många åsikter om FN, och det har alla länder i princip hela tiden, men FN är en viktig arena för multilateralt samarbete.

Jag hade samtal med vår svenska FN-ambassadör så sent som i går inför det extra säkerhetsrådsmötet. USA upphör ju med mycket av finansiering, och det finns en betydande risk att Kina flyttar fram sina positioner i FN. Det finns väldigt mycket som FN inte kan enas om, och det är institutionellt. Men FN är en viktig arena, och Sverige agerar för att FN ska fungera så långt som möjligt.

Konkurrenskraftsfrågorna skulle jag säga är viktiga i sig, men jag tycker att vi ibland glömmer varför konkurrenskraft är så centralt både för Sverige och för andra länder. Vi har mycket höga ambitioner i Europa, och våra höga ambitioner gällande vårt eget försvar, de europeiska välfärdsmodellerna, klimatomställningen, stödet till Ukraina och till många andra delar av världen bygger på en konkurrenskraft som finansierar allt detta.

Ibland är det så rasande enkelt att ta på sig en uppgift men helt strunta i hur den ska finansieras. Det funkar helt enkelt inte. Varje parti och varje politiker som har höga ambitioner med någonting som kostar pengar borde ha minst lika höga ambitioner när det gäller sådant som genererar pengar.

Just nu har EU ett konkurrenskraftsproblem som de flesta länder börjar ta på större allvar. Både Lettarapporten och Draghirapporten pekar på detta och att asiatiska ekonomier och den amerikanska ekonomin är mer framgångsrika än den europeiska i framväxande sektorer. Jag tycker att det är ett hälsotecken att många länder nu ser att det här kräver åtgärder. Det ständiga svaret på alla europeiska frågor kan inte vara ännu en europeisk reglering, för då kommer inte de tekniker som skapar konkurrenskraft att växa fram i Europa. Jag tror att vi fortsatt underskattar den här frågan.

Midsommar blev en framgång för min del i varje fall. Maria Malmer Stenergard fick dock nöjet att åka till USA på midsommarafton för ett möte med den amerikanska utrikesministern. Alla förstår inte fullt ut värdet av svensk midsommar.

Flera länder kan göra mer när det gäller Ukraina – det håller jag helt med om. Det vi hoppas enas om på Natotoppmötet i morgon och på onsdag är en dramatisk ökning av Natos ömsesidiga förpliktelser och försvarsfinansiering från 2 procent till 5 procent, varav 3 ½ procent är militära kärnfrågor och 1 ½ procent är stöd för militär verksamhet som kan vara civilförsvar, cybersäkerhet, stöd till Ukraina och många andra saker som är viktiga för en bredare säkerhet. Det hoppas jag också ger förutsättningar för många länder att både vara kvar i sitt stöd till Ukraina och att öka det stödet.

Inom ramen för koalitionen som är beredd att göra långsiktiga saker är det mycket omfattande diskussioner om vad man ska göra i framtiden men fortsatt för lite leveranser. Vi är ett av kärnländerna som levererar, men fler länder borde göra mer.

Sverige står på folkrättens sida. Det är alldeles uppenbart. Sedan är det ibland också så att det är många olika saker som konkurrerar samtidigt. Men som grundläggande princip står Sverige på folkrättens sida.

När det gäller skuggflottan och sanktioner mot den är det flerbottnat. Vi har omfattande listningar mot skuggflottan. Det är bra, och vi har varit pådrivande för fler sådana. EU har sina och Storbritannien har sina, vilket också är mycket bra. Vi gör också omfattande operationer på Östersjön för att markera att skuggflottan är mycket hårt bevakad, ibland så omfattande operationer att Ryssland agerar mot en del länder som följer skuggflottans länder.

Det bästa vore, som jag sa tidigare, att EU och USA gemensamt kunde agera också mot de länder som i praktiken köper den olja som skuggflottan levererar. Där är vi ännu inte. Det förbereds även paket i den amerikanska kongressen som skulle kunna användas. Vi skulle vara en varm anhängare av ett gemensamt europeiskt och amerikanskt agerande i de frågorna, men där är vi ännu inte.

Det finns även andra risker med skuggflottan i termer av, som det heter, bad seamanship, alltså så uselt sjömanskap att det i sig skapar risker – miljörisker, säkerhetsrisker, risker för missförstånd och andra saker.

Angående frågan om klimatpolitiken brukar jag ibland säga att alla frågor inte är på agendan alla gånger. Det gällde även tidigare. Under hela vårt ordförandeskap var klimatpolitiken i mycket hög grad på agendan hela tiden, och då var det andra frågor som inte var på agendan. Man kan inte ha så många fler frågor än vi har på den här dagordningen, skulle jag vilja säga, för då tappar dagordningen sin betydelse.

Jag vill dock understryka att Sverige står bakom 90-procentiga reduktionsminskningar fram till 2040. Där står vi fast. Vi har gjort ett omfattande arbete, och vi fortsätter att göra ett omfattande arbete. De ska gå hand i hand med sådana regelförenklingar som underlättar för europeisk konkurrenskraft utan att minska på europeiska klimatambitioner.

Vidare är vi mycket för alla sanktioner gällande Belarus som kan leda till detta. Det var glädjande att en del fångar frigavs. Jag träffade också Svjatlana Tsichanouskaja häromdagen i Stockholm och underströk då vårt fortsatta engagemang för dem som i exil arbetar för ett fritt Belarus.

Allra sist: När Iran och Irans proxyer försvagas, när Syrien och Hizbollah försvagas, då försvagas också Ryssland. Ett svagare Ryssland och färre vänner till Ryssland som stöttar deras krig ligger starkt i Sveriges intresse. Just nu är Kina den tydligaste möjliggöraren utanför Ryssland för Rysslands krig mot Ukraina. Allt detta försvagar Ryssland, och det är bra.

Ett splittrat fokus från Ukraina stärker naturligtvis Ryssland, relativt sett – färre ögon på vad Ryssland gör mot Ukraina, fler ögon i Mellan-östern. Det finns trots allt bara 100 procent samlad uppmärksamhetsförmåga, och när det förskjuts gynnas Ryssland. Därför är det naturligtvis Europas unika uppgift att ha vårt fokus på vårt närområde. Det finns ibland en tendens att ha mer fokus där man har minst inflytande. Det är en dålig idé. Svensk utrikespolitik och svensk säkerhetspolitik fokuserar i första hand där vi har störst ansvar och störst möjlighet att påverka.

Det börjar inifrån och går längre och längre ut. Ta därför inte Mellan-österns konflikter och terrorromantiken till Sverige och svenska gator! Stötta Ukraina mot Ryssland, också av svenska säkerhetsskäl. Där ligger vi stadigt fast.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Vi har nu avslutat den första rundan runt bordet, och vi ger de partier med mer än en ledamot vid bordet tillfälle till en uppföljande omgång. Vi har lite tajt om tid, men vi ska göra vårt bästa med den tid vi har.

Anf. 14 MATILDA ERNKRANS (S):

Först vill jag verkligen uttrycka fullt stöd till statsministern och regeringen när det gäller stödet till Ukraina. Det är ju ett krig som pågår på vår kontinent, och vi måste verkligen hålla fullt fokus på det. Det är viktigt att det 18:e sanktionspaketet och även annat stöd till Ukraina kommer på plats, så där har regeringen vårt fulla stöd.

Jag skulle dock vilja önska ett starkare stöd och en starkare röst från statsministern när det gäller den internationella rätten. Det är ju självklart som statsministern säger att Iran är ett styre som systematiskt bryter mot alla internationella konventioner och är ett reellt hot mot hela Mellan-östern, inklusive det hot som vi kan se i Sverige. Det är dock viktigt att ett land som Sverige alltid står upp för den internationella rätten oavsett om det gäller Iran, Israel, Ryssland, USA eller vad det nu kan vara. Det skulle jag vilja uttrycka.

När det gäller svenska medborgare i Iran och Israel är vi fullt medvetna om den reseavrådan som råder, men vi är också fullt medvetna om att det här är svenska medborgare som befinner sig i en helt annan verklighet nu.

Ingen kunde direkt förutspå den snabba eskaleringen av oroligheter och det vi ser just nu i området.

Det är också Kallas initiativ att aktivera EU:s civilskyddsmekanism, så jag tycker att det är lite märkligt att Sverige inte åtminstone kan överväga möjligheten, om behovet finns, att ta hem våra svenska medborgare. Det har vi ju gjort förr.

Detsamma gäller ett återupptagande av stödet till UNRWA. Det är ingen som ifrågasätter det stöd som har gått till Palestina. Problemet har ju inte varit att det har kommit för mycket stöd in till området utan snarare för lite. Regeringen borde därför återuppta stödet till UNRWA både för sin egen trovärdighets skull och för att det behövs. Det är väl rimligt att påpeka.

När det gäller EU:s konkurrenskraft måste man vara väldigt tydlig med att detta måste innebära att det kommer svenska jobb till Sverige, detta med tanke på den dåliga tillväxten och Sveriges extremt höga arbetslöshet.

Avslutningsvis: Statsministern svarade lite på frågan om regeringen har vidtagit några särskilda åtgärder för att garantera den svenska säkerheten efter att Iran nu uppges ha aktiverat de kriminella nätverken för hämndaktioner. Är det här något som statsministern kommer att passa på att lyfta upp på Europeiska rådet?

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Sverigedemokraterna har inga fler följdfrågor.

Moderaterna, jag själv, har en följdfråga på temat Ukraina gällande mycket snack men lite verkstad eller leverans från vissa håll.

Zelenskyj gjorde nyligen ett utspel kring möjligheten att investera en kvarts procent av bnp i ukrainsk vapenindustri och vilka effekter det skulle kunna få för kriget men också för ett långsiktigt partnerskap vad gäller just försvarsförmågan på den europeiska kontinenten.

Vi har ju några länder som har varit väldigt stora i orden och som också är ganska stora på jorden, dock inte när det kommer till stödet till Ukraina. Frankrike är ett land man kan komma att tänka på i sådana sammanhang. Man har pratat om allt från boots on the ground till allt möjligt annat, men landet är inte riktigt lika kraftfullt i sitt faktiska stöd.

Tror statsministern att initiativet från Zelenskyj och Ukraina med ett partnerskap, snarare, kring ukrainsk vapenindustri och vad man skulle kunna göra för investeringar i det långsiktigt är någonting som skulle kunna göra att det här når fram och går framåt? Eller är även detta någonting som är svårt att få att ta skruv i de länder som är större i orden än de är på plats i Ukraina?

Anf. 16 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Först och främst vill jag bara säga att Sverige är, och har under mycket lång tid varit, en stark röst för internationell rätt och för folkrätten. Och där står vi kvar; det råder ingen tvekan om den saken.

Jag vet inte om jag tycker att just Irans intressen är det bästa exemplet om man vill hänvisa till folkrätten. Det kanske inte är just Iran man tänker på om man är angelägen om att folkrätten i varje fråga till varje del ska följas.

Som jag sa tror jag inte att de tvärsäkra åsikterna om vad som nu händer mellan Iran, Israel och USA kommer att åldras väl. Jag tror att många

kommer att dra slutsatsen att det vi till slut ser som resultat kommer att präglade vad man tyckte var rätt. Det där vet vi ännu inte.

En mycket lågt hängande frukt är naturligtvis den som EU är väldigt enat om: Deeskalera, och låt inte detta utvecklas till ett stort krig! Gå tillbaka till förhandlingsbordet, och tvinga Iran att också förhandla med USA! Alla de här sakerna har vi lätt att enas om.

När det gäller svenskar, svenska medborgare och personer med svenskt uppehållstillstånd, i Iran ger Sverige alltid konsulärt stöd. Det är självklart. Det jag ville säga var bara att det just nu finns mycket begränsade möjligheter att hjälpa människor ut ur Iran. Det fanns skäl till att vi utfärdade reseavrådan för samtliga resor till landet.

Det här är ett allvarligt problem, där människor systematiskt struntar i avrådan från resor och hoppas på det bästa. Det kan man göra, för det finns ingen lag som hindrar människor att åka till platser som det svenska utrikesdepartementet bestämt avråder ifrån. Men man tar mycket stora personliga risker om man gör på det sättet. Jag tycker att detta ibland kommer bort. Först bryter man mot reseavrådan för att därefter hoppas att Sverige ska känna ett ansvar för att nästan handgripligen plocka ut människor. Så går det alltså inte till. Men det betyder inte att vi inte gör allt vi kan för att konsulärt stötta de svenskar som av olika skäl hamnar på platser där de inte borde vara.

Det sades nu att ingen ifrågasätter regeringens stöd till andra organisationer som stöttar civilbefolkningen i Gaza. Jag tycker inte att jag har hört något annat än just ifrågasättande de senaste månaderna – kraftigt ifrågasättande! Andra har låtsats som att Sverige inte är den femte största givaren i världen och att vi inte är den näst största givaren i Gaza. Man fokuserar bara på att vi inte ger pengar till den organisation som inte kan få in förnödenheter.

Detta är en mycket märklig prioritering. Det måste finnas andra syften bakom en sådan. Men det gläder mig om vi nu har brett stöd för att göra det som fungerar.

Jag noterar intresset för arbetslösheten i Sverige. Den strukturella arbetslösheten i Sverige är i mycket hög grad ett resultat av invandring och dålig integration. Talar man inte svenska, har man inte erfarenhet av svensk arbetsmarknad och har man inte utbildning har man mycket högre arbetslöshet – mångfaldigt högre. De som ligger bakom den invandringspolitiken borde vara självkritiska just nu.

Det vidtas omfattande förberedelser från svenska underrättelse- och säkerhetsmyndigheter för att göra allt vi kan för att säkerhetsrisker och säkerhetshot som emanerar från Iran inte ska landa på svensk mark.

När det gäller Ukraina och försvarsindustrin har det skett en dramatisk förskjutning de senaste tre och ett halvt åren – av mycket tråkiga skäl, men dock. Ukraina har byggt upp en egen försvarsindustriell förmåga av ett slag som vi inte såg tidigare.

I dag skulle jag säga att vi i västvärlden nog lär oss mer av Ukraina när det gäller till exempel drönarteknologi än de lär sig av oss. Sedan kan vi också bidra på olika sätt. Att bygga upp ytterligare försvarsindustriell kapacitet i Ukraina, också för andra länders behov, är en mycket bra idé. De erfarenheter de har är enormt värdefulla också för vår del.

Varför sker då inte mer? Det finns många olika skäl till detta. Ett är naturligtvis att vi som ligger nära Ryssland och har flerhundraårig

erfarenhet av ett farligt Ryssland ser hotet från Ryssland på ett annat sätt än dem som ligger långt ifrån Ryssland. Så har det alltid varit, och så kommer det antagligen att förbli – även om rätt många länder nu har insett att det som drabbar Ukraina skulle kunna drabba andra länder.

Ett annat skäl är att det finns olika starkt politiskt stöd i olika länder för att göra väldigt mycket. Det finns olika finansiella förutsättningar att göra olika saker. Så sent som nu på morgonen kunde vi höra ett inslag på radio där pacifister i Katalonien tycker att man ska prata fred i stället för att rusta sig militärt mot Ryssland.

Det finns olika perspektiv på detta. Jag är väldigt glad över att vi i vårt land och i vår del av världen har ett mycket starkt stöd för Ukraina och mot Ryssland. Vi gör det för deras skull, men vi gör det också för vår egen skull.

Jag tror att jag därmed har svarat på de flesta av frågorna.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Det är dags att sammanfatta detta. Finns det några avvikande ståndpunkter vid dagens sammanträde?

Anf. 18 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Jag konstaterar att om Sverige ska vara en stark röst för internationell rätt – och vi är en stark röst för internationell rätt – måste man stå upp för den oavsett vem som bryter mot den. Jag vill därför anmäla en avvikande ståndpunkt i den frågan.

Jag kan också konstatera att jag inte fick något svar på mina frågor gällande en rättssäker asylprocess och lagliga vägar till EU. Jag anmäler därför en avvikande ståndpunkt även där.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med en avvikande ståndpunkt från Vänsterpartiet.

Med detta får vi önska statsministern och statsrådet med medarbetare en lycklig fortsättning på veckan, stora framgångar på plats såväl i Nato som i EU-möten. På återseende och glad sommar!

Anf. 20 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Tack! Fin sommar!

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga övriga frågor på dagens sammanträde.

Behagade nämndens ledamöter åtskiljas? Svaret är jag.

Innehållsförteckning

2024/25:38

23 juni

§ 1 Europeiska rådet.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	1
Anf. 3 MATILDA ERNKRANS (S).....	5
Anf. 4 ANGELICA LUNDBERG (SD).....	8
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 6 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	10
Anf. 7 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	11
Anf. 8 ANNA LASSES (C).....	14
Anf. 9 MAGNUS BERNTSSON (KD).....	15
Anf. 10 CAMILLA HANSÉN (MP).....	17
Anf. 11 ELIN NILSSON (L).....	17
Anf. 12 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	18
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 14 MATILDA ERNKRANS (S).....	21
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 16 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	22
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 18 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	24
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 20 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	24
Anf. 21 ORDFÖRANDEN.....	24